

ChristenUnie

Algemene beschouwingen (1^e termijn)

Bij de begroting 2016
van de gemeente Bedum
op 3 en 5 november 2015

Fractie:

- J. (Jan) Berghuis (fractievoorzitter)
- B. (Bernd) de Jong
- T.G. (Therese) Doesburg

Algemene Beschouwingen bij de begroting 2016 door fractie ChristenUnie.

Voorzitter, leden van het college, collega's en belangstellenden.

Mét het nodige tromgeroffel presenteerde het kabinet Rutte op Prinsjesdag de Miljoenennota. Na zeven magere jaren maakt de regering vijf miljard euro vrij voor lastenverlichting. De weg naar herstel lijkt nu echt te zijn ingezet. Alle signalen wijzen erop dat de Nederlandse economie weer in de lift zit. Eindelijk was er eens positief nieuws uit Den Haag en dat wilde het kabinet op Prinsjesdag natuurlijk graag feestelijk naar buiten brengen.

Voorzitter.

Zonder het nodige tromgeroffel presenteerde u ons de jaarlijkse programmabegroting. Het komende begrotingsjaar 2016 sluit met een structureel overschot en de meerjarenramingen laten zelfs oplopende overschotten zien tot 2019.

In tegenstelling tot de Rijksbegroting wordt het positieve gemeentelijke nieuws zonder veel opsmuk naar buiten gebracht. We zijn er niet minder trots op!

De overschotten in de meerjarenramingen zijn het resultaat van hard werken, in combinatie van bezuinigen met beleid en het voeren van een verstandig financieel beheer. Echter, ook deze keer gebiedt de eerlijkheid ons te zeggen, dat het Rijksbeleid van 'trap op/ trap af' gunstiger op onze uitkering uit het gemeentefonds heeft uitgepakt dan eerder werd voorzien.

Over de programmabegroting valt ieder jaar veel interessants te zeggen. Maar de belangrijke en complexe dossiers als Herindeling en Gaswinning zijn de afgelopen maanden al zo uitvoerig voor het voetlicht van de raad gebracht -en ze zullen zeker nog terugkomen- dat die voor dit moment geen nieuwe gezichtspunten bevatten. Binnen de afgesproken 15 minuten wil de ChristenUnie daarom enkele andere punten onder uw aandacht brengen.

Programma: 0

➤ Over onze vrijwilligers

Prachtig te lezen voorzitter, dat de inzet van vrijwilligers in Bedum zo hoog is. Maar liefst 10% daar waar landelijk een gemiddelde van 4% wordt gehaald. Vrijwilligers zijn de smeerolie in de samenleving. Daar *moeten* we zuinig en daar *mogen* wij trots op zijn. In dit besef, dat wat onze vrijwilligers doen onbetaalbaar is!

Programma: 1

➤ Over onze openbare verlichting

“In het begrotingsjaar 2016 gaan we verder met de vervangingsplannen volgens het Beleidsplan”, zo lazen we. Het Beleidsplan Openbare Verlichting 2013-2018 werd met een fors krediet in 2013 door de raad geaccordeerd vanwege de slechte toestand van het overgrote deel van masten en armaturen. Vervanging langer uitstellen zou onverantwoord zijn. Maar vorig jaar bleek er nog maar bitter weinig met de uitvoering van het plan te zijn gedaan. Er werd nog gestudeerd op de vraag en ik citeer: “welke van de op dat moment in ontwikkeling zijnde LED-lampen de goedkoopste voor Bedum zou kunnen worden”.

Voorzitter, wij zijn nu twee jaar verder na besluitvorming. Hoe lang wilt u nog wachten en studeren? Noch over de grootschalige vervanging van masten en armaturen noch over de gekozen LED-lamp noch over welk bedrag aan besparing die lamp ons zou opleveren is ooit nog iets in commissie of raad gehoord. Wij willen graag over de voortgang van dit dossier worden geïnformeerd.

➤ **Over verlichting en sociale veiligheid:**

1. Na aandrang van ChristenUnie en CDA werd de weg naar het station uiteindelijk herbestraat. Maar waarom werd dit gedeelte van deze weg alleen toegankelijk gemaakt voor fietsers en passanten?
2. Het stationsgebied wordt in rapportages voortdurend genoemd als een gebied waar (trein)reizigers en aanwonenden zich onveilig voelen. Mijn fractie heeft begrip voor die gevoelens. Juist vanwege het aspect van (gevoels)onveiligheid dient de enige lantaarnpaal die dit deel van de weg rijk is dus geen black-out lamp te zijn!

➤ **Over openbare verlichting**

Voorzitter. Het zit het college niet mee met de openbare verlichting. Bij de reconstructie van de weg door Onderdendam gaf de openbare verlichting ook al de nodige moeite. En er loopt nog een langdurige procedure over het eigendomsrecht van het leidingennetwerk. Inmiddels is de reconstructie van de Wilhelminalaan afgerond maar de straatverlichting kan pas later worden geplaatst. Omdat, en ik citeer uit de krant “de partijen die hiervoor opdracht hebben gekregen al maanden niet thuis geven”! Het moet toch vooral niet gekker worden. Maar ongetwijfeld heeft dit alles uw volledige aandacht. Ooit komt het zeker allemaal goed. ‘t Het immers nog nooit zo donker west of ‘t wer altijd wel weer licht. Maar vervelend voor de aanwonenden, fietsers en de voetgangers is het wel!

Programma: 2

➤ **Over de upgradering van het stationsgebied**

Vorig jaar berichtte u ons, dat de plannen voor een upgradering van het stationsgebied niet op dood spoor waren beland. Nee, er werd gewerkt aan wat u noemde “een scopewijziging voor het gebied”. Die ‘scopewijziging’ leverde direct € 300.000 op uit het Regiofonds. Alstublieft! In plaats van een uitgewerkt plan indienen, even de ‘*scope wijzigen*’. En klaar is Kees. U begrijpt voorzitter, mijn fractie is zeer benieuwd naar de inmiddels uitgewerkte plannen voor het gebied waar u deze maand in de commissievergadering mee wilt komen. Wellicht dat het Regiofonds op basis van die *plannen* zelfs wel bereid is het subsidiebedrag te verdubbelen.

➤ **Over een integraal plan voor een betere Oost-Westontsluiting**

Vorig jaar heeft de fractie van de ChristenUnie gevraagd de raad te willen betrekken bij het opstellen van een integraal plan voor een upgradering van het stationsgebied in combinatie met de realisatie van de oostelijke ontsluitingsweg. Daarmee wordt ons dorp een unieke kans geboden een verbinding te maken, zo hebben we betoogd. Om zowel het NS station als de gemeentelijke sportvoorzieningen beter bereikbaar te maken voor de bewoners van Bedum Oost. Maar ook om de verkeersdruk door het centrum van ons dorp te verminderen. Wij hebben u gevraagd om deze aspecten te laten onderzoeken en te betrekken bij de verdere planvorming.

De ChristenUnie proefde destijds steun voor een dergelijk onderzoek bij de andere fracties en is benieuwd of dit nog zo is. Wij zijn benieuwd naar de stand van zaken.

Werkgroepen en buurtoverleg leveren belangrijke input voor allerlei plannen. Natuurlijk, wij zijn blij met hun betrokkenheid. Maar na een zorgvuldige afweging van alle belangen is het uiteindelijk de raad die besluit. Toch?

➤ **Over de traverse en de verkeersonveiligheid op de Wilhelminalaan**

De reconstructie van de traverse is nagenoeg afgerond. Een nieuwe riolering, een goede fundering, fraaie bomen en een mooi wegdek staan vandaag garant voor aanzienlijk betere leefomstandigheden *aan* de traverse dan daarvoor. Zo was het destijds ook bedoeld en zo is het ook geworden. Wat ons betreft chapeau!

Maar over de veiligheid *op* met name de Wilhelminalaan blijft mijn fractie bezorgd. Ook vorig jaar hebben wij hiervoor uw aandacht gevraagd.

Voorzitter. Onze zorg geldt vooral de vele kinderen die de nieuwe asfaltbaan dagelijks moeten oversteken, op weg naar school, sportvoorzieningen of het station.

Juist vanwege de aangebrachte schermbeplanting, is handhaving op de geldende maximum snelheid van 30 km dan beslist noodzakelijk om *onze* zorg over *hun* veiligheid te laten verminderen.

Bij de reconstructie van de traverse werd er destijds voor gekozen om niet direct te handhaven op de aangepaste snelheid. Waartoe dit besluit heeft geleid zien we dagelijks met eigen ogen. Het is nog slechts de bekende witte raaf onder de automobilisten, de vrachtwagen- en tractorbestuurders, die zich iets gelegen laat liggen aan de geldende maximumsnelheid van 30 km. *Onze* zorg op dit punt zou ook *uw* zorg moeten zijn.

➤ **Over de reconstructie van de Waldadrift (1)**

“De veiligheid van fietsers krijgt daarbij speciale aandacht”, zo lazen we. Dat is zoals het staat verwoord in het Bestuursakkoord. De ChristenUnie is van mening dat een vrij liggend fietspad de meest veilige oplossing is en heeft daar eerder bij u op aangedrongen.

Voorzitter, nu u met de voorbereiding van de reconstructieplannen bent gestart en alle opties worden gewogen, pleiten wij als ChristenUnie-fractie nog eens voor een vrij liggend fietspad. De ruimte is er. Veel schoolkinderen maar ook grote aantallen forenzen maken dagelijks gebruik van deze drukke gebiedsontsluitingsweg. En ook het toenemende gebruik van snelle e-bikes zou o.i. als nieuw element bij de afwegingen over “veiligheid” betrokken moeten worden. Graag uw reactie.

➤ **Over kademuren en beschoeiingen**

Hoeveel jaren wordt er nu al gesproken over de onderhoudstoestand van onze kademuren en beschoeiingen zonder dat het de raad echt helder is geworden in welke mate wij risico's lopen en welke financiële gevolgen dit mogelijk kan hebben. Maar nu de inventarisatie is uitgevoerd zou het goed zijn de gemeenteraad hierover te informeren. Temeer ook omdat het onderwerp is ingebracht bij de Nationaal Coördinator Groningen. Het in meerjarig onderhoudsplan opnemen van bedragen is wat ons betreft minder urgent.

Programma: 4

➤ **Over onderwijs**

Tot begin van dit jaar ging het bij het onderwerp Onderwijs vooral over behoud van scholen in Zuidwolde en Onderdendam en over de aandacht voor de kwaliteit van onderwijs in onze gemeente.

Vanaf het eerste kwartaal kreeg het onderwerp Veiligheid in de scholen plotseling veel aandacht, vooral op social media en in de pers.

Er werd gesproken over de vraag, of de veiligheid van de kinderen in onze scholen wel voldoende gewaarborgd is mocht zich hier een aardbeving voordoen gelijk of sterker dan de aardbevingen die er waren geweest.

De ChristenUnie is content met de grote inzet en betrokkenheid van het college op dit punt. De veiligheidsrisico's die de kinderen lopen worden zeker niet onderschat maar, vanuit bestuurlijke verantwoordelijkheid, zeer voortvarend aangepakt.

De samenwerking en inzet van de betrokken gemeenten in het aardbevingsgebied maken ook een planmatige aanpak van de schoolgebouwen mogelijk nu gebleken is, dat voor versterking van de gebouwen in de gemeente flinke bouwkundige aanpassingen worden geadviseerd. Voor de huisvesting van het onderwijs in Bedum geeft dit goede kansen om, rekening houdend met onderwijskundige veranderingen en demografische ontwikkelingen, tot vernieuwing van de schoolgebouwen te komen.

De fractie van de ChristenUnie is groot voorstander van een aanpak die deze kansen benut. Een aanpak die leidt tot versterking van schoolgebouwen, waarbij steeds wordt afgewogen of nieuwbouw mogelijk is. Daarbij zullen wellicht locatieafhankelijke keuzes moeten worden gemaakt. De noodzakelijke versterking en de middelen die hiervoor van de NAM beschikbaar komen moeten zo goed en efficiënt mogelijk worden benut. Daarmee kan de kwaliteit van het onderwijs in Bedum alleen maar verbeteren.

De fractie van de ChristenUnie is blij dat het samenwerkingsproces van de scholen in Zuidwolde verder gaat en tot één school zal leiden. De te nemen maatregelen voor de versterking van de scholen kunnen o.i. ook hier positief aan bijdragen. Kan het college de stand van zaken geven?

Programma: 5 Cultuur en recreatie.

➤ **Over het gemeentelijke groen**

Over de kwaliteit en het onderhoud van het gemeentelijke groen hebben wij dit jaar geen opmerking. Niet omdat er niets over valt te zeggen maar omdat u ons hierover middels een uitvoerige collegebrief van 13 oktober 2015 snel het spreekwoordelijke gras voor de voeten heeft weggemaaid. Inderdaad, regeren is vooruit zien! Wij stellen u voor om hierover in de VROM-commissie verder te spreken.

➤ **Over het monumentale toegangshek Bedumer begraafplaats (2)**

Het fraaie monumentale toegangshek tot de Bedumer begraafplaats ziet er al jaren verwaarloosd uit. Mede gezien de hoge waardering die de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed aan dit hek toekent, is dat erg jammer. Bent u het eens met onze waarneming t.a.v. het onderhoud en zo ja, wanneer kan het hek worden gerestaureerd.

Programma: 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening.

➤ **Over de transitie van zorgtaken en over mantelzorg.**

De decentralisatie van zorgtaken per 1-1-2015 van de Rijksoverheid naar gemeenten is tot nu toe in onze gemeente tot redelijke tevredenheid verlopen.

Natuurlijk kennen ook wij de knelpunten bij de verandering van de Huishoudelijke Ondersteuning en de perikelen bij de betalingen door de SVB. Maar, onze indruk is, gesteund op de rapportages in de monitoring, dat ondanks de gevolgen van de vele bezuinigingen er nog steeds een werkend vangnet is voor diegene die het nodig heeft en dat onze gemeente invulling weet te geven aan haar sociale beleid. Dat is een prestatie van formaat! Mijn fractie complimenteert het college en de uitvoerende ambtenaren daarmee.

Speciale aandacht vraagt de ChristenUnie-fractie vanavond voor de mantelzorgers. Gemeenten zijn sinds dit jaar (2015) ook verantwoordelijk voor deze groep geworden. Op dit moment is het onderwerp bestuurlijk nog onderbelicht. Helaas, want juist mantelzorgers doen immers datgene wat de overheid in het participatietijdperk van burgers verlangt: je verantwoordelijkheid nemen door een actieve en wezenlijke bijdrage te leveren aan de zorg voor de naaste. Echter, mantelzorg is niet enkel een verantwoordelijkheid van de mantelzorger maar ook van de maatschappij. De tomeloze inzet van al die mantelzorgers verdient zeker ook een compliment. Naar onze mening is de rol van de mantelzorger cruciaal om de zorg van de toekomst veilig te kunnen stellen. Wij verwachten van het college een visie en een serieuze uitwerking waarbij er oog is voor de problemen waar mantelzorgers tegenaan lopen. Graag uw reactie op ons voorstel.

Programma: 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

➤ **Over financiële begroting en lokale heffingen**

Voorzitter. Raad en college hebben de afgelopen jaren voor zeer forse bezuinigingsopgaven gestaan om met stevige kortingen vanuit de landelijke overheid onze gemeentelijke begroting op orde te houden. Dat is goed gelukt. Niet alleen voor het komende jaar 2016 maar ook in meerjarig perspectief tot het jaar 2019. Mede door een tijdelijk extra hogere OZB-opbrengst tot 2019 wordt o.i. op die manier een degelijke basis gelegd voor een gezonde financiële positie op langere termijn.

Kijkend naar onze financiële positie dan is de ChristenUnie-fractie van mening dat er over het algemeen genomen een goede balans is tussen enerzijds het weerstandsvermogen en anderzijds nuttige en noodzakelijke uitgaven.

Iedere jaarschijf kent echter ook zo zijn eigen onzekerheden. Wij noemen als nieuwe onzekerheid de voorgenomen invoering van de vennootschapsbelasting. Is al bekend welke negatieve effecten dit zal hebben op ons huishoudboekje en begroting?

De kleine positieve resultaten voor de komende jaren zijn dus hard nodig als buffer voor het opvangen van vele onzekerheden.

Gelukkig meldt de septembercirculaire, dat de accessen tot en met 2020 gunstiger zullen uitpakken op het Gemeentefonds als gevolg van te verwachten hogere kosten vanwege de instroom van asielzoekers. Dat zou ruimere financiële armslag voor ons kunnen betekenen.

Wij zijn in elk geval blij dat de lastenverhoging voor onze inwoners beperkt blijft en dat volgens de huidige inzichten de komende jaren geen hogere stijging van belasting nodig is om sluitende begrotingen te presenteren. Qua gemeten belastingdruk staat Bedum van de 400 landelijke gemeenten op een keurige 146^e plaats. Dat stemt ons tevreden.

Tot zover onze bijdrage in eerste termijn.

ChristenUnie Bedum
J. Berghuis

Voetnoten:

1) *In reactie op onze Beschouwingen voor 2006 liet u ons op dit punt nog weten:*

"De Waldadrift is een gebiedsontsluitingsweg binnen de bebouwde kom. Volgens de richtlijnen van Duurzaam Veilig is aanleg van een fietspad dan wenselijk. De aanleg daarvan is slechts mogelijk tot De Kastanje. Daarna ontbreekt de ruimte voor een vrij liggend fietspad. Een en ander zou nogmaals beoordeeld kunnen worden".

2) *Het toegangshek ligt op een gemetselde duiker aan de Schoolstraat, bij het parkeerterrein van de begraafplaats. Het hek is er waarschijnlijk tegelijk met de aanleg van de begraafplaats rond 1871 neergezet. Waardering Toegangshek van algemeen cultuurhistorisch belang - als fraai voorbeeld van een ijzeren hek uit de tweede helft van de 19de eeuw - vanwege de bijzondere geperforeerde platen - vanwege de hoge mate van gaafheid - vanwege de functionele en ruimtelijke relatie met de erachter liggende begraafplaats - vanwege de opvallende ligging aan de Schoolstraat (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)*